

olud pruulis. Allsinas lüdmajas oli otse sel päewal suur pulma lüst lahti, mis Jumal sedawiisi turwastufeks pööris.

Aastal 1684, Jaani-kuu 6mal päewal läks Toompääl tuluke lõuna aeal ühe rüütlil majast wälja ja wõttis ta nõnda ruttu wõimust, et kirik, kiriku õpetajate ja kooli majad, lantstuba ja ülepea enamiste kõi Toompää ärapõles. Muud ei jäänud üle, kui loss ja mõni maja Toompää platsi ümber ja siin ja seal weel. Mõni tuhat sellitust rufid ja palju kallist wara sai sedawiisi otša. Rootsi kuningas Kaarel XI, sel aeal oli meie maa Rootsi walitjuse all, tegi siis kuningliku armuga mõnda abi, ta kinkis waste kiriku kattuse tarwis, ja altaar on ka tema and; ning andis ta luba üle Rootsi riigi raha forjata kiriku ülesehitamise tarwis. Wõisnikud ja muu head inimesed, linnast ja maalt, tegid ka omad helled käed lahti, nõnda et wähe haawalt see kahju jälle sai aratalitud ja Toompää ülesehitud.

Olewesti uhke kirik, Tallinna ilu ja auu, põles ära aastal 1625, Jaani-kuu 29mal päewal, böse kellu üks. Pitkne lõi torni sisse ja tuluke tegi sel korral sedasamma kahju, mis nüüd 70 aasta eest, aastal 1820, Jaani-kuu 16mal päewal, böse juhtus. Kiriku suur torn ja wäikesed tornid ja kattused ja kiriku kellad põlesid ja sulasid ära; seeft orel, altaar,

kantsel, pingid, kujud — ülepea kõi, et aga paljad müürid jäid seisma. Üheksa hooned kiriku ümberlaudu põlesid ka ära. Tulised sõõd läksid üle linna ja süütsid enam kui nelikümmeend hooned allsinas ja Toompääl, peälegi Nigula kiriku torni ja ühe püssirohu torni floostreis põlema. Aga Jumala armuga, kes tuult waigistas, said inimesed wõimustust tule üle, et seda jälle ära kustutati ja need mitte ära ei põlenud. Siin oli sel aeal rikkam ja ehtas oma jõuga kiriku jälle üles; mõned nõukad kaupmehed ja hantwärgid kinkisid ka teine seda, teine teist, mis kiriku iluts ja tarwidufeks tuli. Aga torn, mis enne 84 jülda kõrge oli olnud, jäi 10 jülda lühemaks. Kui see kirik aastal 1820 oli ärapõlend, siis lubas keiser Aleksander I, kui ta wiimast korda käis Tallinna waatamas, oma kuluga kiriku jälle ülesehitada, ning keiser Nikolai I on seda suurt ehitust keisriliku armuga lõpetada lastnud, ja tõusis kirik jälle tuhaft üles uhkem, ilusam ja kõwem, kui enne ei olnudki. Ning et seda ammugi on tähele pandud, et pitkne enamiste tautab tornid ja muud kõrgemad kohad, seepärast on nüüd seda aru peetud, et kiriku tornide ja mõne muu kõrge hoone otša pitknewardad on pantud seisma, et nende abiga kirikud ja muud teised suured hooned kahju eest warjata.